

Conflictes socials a Cervera, segons el llibre del batlle Antoni de Cabrera (1356-1357)

Prim BERTRAN I ROIGÉ

0. Introducció

Les anotacions del llibre del batlle i cort de Cervera, Antoni de Cabrera —les transcripció en apèndix— formen part del mateix volum i document ¹ donat a conèixer en una publicació de 1983.² En aquella ocasió situava el meu interès en les referències exclusives als jueus. Aprofitant l'avinentsa de la *Miscellània Cerverina* he pensat que valia la pena continuar l'edició d'aquella font, ampliant-la a les notícies o assentaments relatius a la població cristiana cerverina, dels anys en què Antoni de Cabrera exercí el càrrec de batlle i cort, entre 1356 i 1357.

1. El batlle i cort

Com és prou conegut, en els municipis reials el batlle era el representant del monarca. Originàriament (des del segle x) s'en-

---

1. ACA, Reial Patrimoni, Batllia General, Classe 8-C, vol. 2.

2. BERTRAN, P.: «Els jueus en el llibre de batlle i cort de Cervera (1354-1357)», *Ilerda*, 44 (1983), pp. 189-205.

carregava d'administrar les rendes i els béns del patrimoni comtal, i amb el temps es convertí també en oficial de justícia i administrador patrimonial.³ A les ciutats catalanes on el municipi o corporació local tingué prou autonomia i relleu,⁴ les seves facultats quedaren molt retallades i cenyides a l'administració del reial patrimoni.

En matèria judicial el batlle fou el jutge ordinari dels «plebeus»,⁵ amb jurisdicció civil i criminal,⁶ per la qual cosa també sovint entrà en conflictes de competències amb el «veguer» o el «cúria», aquest darrer veritable representant de la jurisdicció local autònoma. D'ací que molt sovint es tendeixi a la unió dels dos càrrecs, batlle i cort (o cúria) en la mateixa persona, esporàdicament al segle XIV i habitualment al segle XV, a Cervera.⁷ Per altra part, el «cort» era l'oficial ordinari de l'administració de justícia, en l'àmbit local,⁸ i com a jutge designat pel monarca, havia de retre comptes a aquest o al batlle general del terç de les penes, composicions, etc.

Per les anotacions transcrits hom apreciarà que les causes civils i les infraccions penals de poca gravetat, que són castigades amb multes o pagaments pecuniaris, són atribució del batlle qui les sentència, ajudat del seu assessor, i a més en rep una part (el terç) o la totalitat de les quantitats imposades. També el batlle fa composicions o fa avenir les parts enfrontades (sovint a canvi de diners), dispensa gràcies, dona tutors i curadors, defineix (cancel·la o esborra un trencament de la llei) i absol la part acusada, evidentment sempre que es tracti d'accions de les que no s'hagi seguit homicidi o que el seu càstig no comporti una pena corporal o presó. Sovint se'l veurà també com a interventor en delictes de mides i pesos, furts lleus, i posseeix una ampla competència (moltes vegades interferida pel govern municipal) en ordinacions i manaments.⁹

---

3. FERRO, V.: *El Dret Públic Català. Les Institucions a Catalunya fins al Decret de Nova Planta*, Vic, 1987, p. 124.

4. Per Cervera vid. TURULL, M.: *El règim municipal de Paeria. Cervera 1331-1333, Dinàmica social i política*, Cervera, 1986.

5. Les causes de cavallers, generosos, homes de paratge, etc., competeixen al veguer.

6. FERRO, V.: *Op. cit.*, pp. 124-125.

7. LALINDE, J.: *La jurisdicció real inferior en Cataluña («Corts, veguers, batlles»)*, Barcelona, 1966, p. 178.

8. LALINDE, J.: «El 'curia' o 'Cort' (Una magistratura medieval mediterrànea)», *Anuario Estudios Medievales*, 4 (1967), pp. 206 i 216.

9. LALINDE, J.: *La jurisdicció...*, p. 171.

El nostre batlle, Antoni de Cabrera, ocupà el càrrec de batlle i cort a Cervera, tal com l'hem descrit, des del 17 de gener de 1356 fins al 20 de febrer de 1357,¹⁰ per segona vegada en la seva carrera funcional.

2. La conflictivitat

Durant aquest llarg any en què exercí les seves funcions, Antoni de Cabrera féu almenys 107 anotacions relacionades directa o indirectament amb conflictes socials.

Seria erroni creure o pensar que la conflictivitat/delinquència «*de facto*» a Cervera, durant aquest període de temps, es reduí a les anotacions del batlle i cort. En primer lloc perquè alguns residents a la vila escapaven a la seva jurisdicció (clergues, donzells, cavallers, homes de paratge, ...) i perquè el text no recull aquelles accions penades amb el càstig corporal, presó o pena capital, competència del veguer. De tota manera constitueix unes notícies prou interessants per a denotar les relacions entre els habitants.

D'antuvi s'observa que una part important dels sotmesos a condemes pecuniàries són gent pobra (el 23'8 %) i se'ls ha de contemplar una rebaixa en la imposició. No crec que això pugui interpretar-se literalment com que el grup més delinquent o conflictiu fos el dels pobres i miserables. Caldria esbrinar en els llibres del veguer —si es poguessin localitzar— per a completar les informacions de caràcter criminal i els de prones aforades que no es contempen al nostre registre.

En una distribució per sexes s'hi nota una presència dels conflictes sorgits entre homes (45'8 %), seguit en segon terme dels enfrontaments, sempre menys violents i quasi sempre verbals, entre dones (21'1 %). Són molt més escassos els conflictes entre persones d'ambdós sexes: un 8'2 % d'homes contra dones i un 7'3 % de casos en què són les dones les que obren brega contra els homes. La resta fan referència a imposicions sobre homes (10 %) o dones (4'5 %) sense especificar amb qui van delinquir.

---

10. BERTRAN, P.: *Op. cit.*, p. 192.

2.1. Delictes

La gamma de delictes fou també variada. Predominen els insults (49'5 %), alguns dels quals apareixen transcrits amb tota la seva gràcia i naturalitat. Un segon bloc el formen els delictes o càstigs per treure l'espasa o el coltell (14'6 %), una part dels quals produïren nafres de certa consideració (5'5 %), sense que se n'esdevinguessin amputacions de membres ni morts. La baralla física (10'3 %), els robatoris (7'3 %), el colpejar-se (4'5 %), poden considerar-se com un tercer grup de delictes per la seva importància numèrica. Hi ha un darrer bloc, més escadusser i heterogeni, en el que apareixen les falses acusacions (1 cas), els mals consells (1 cas), la violació de correspondència (1 cas), la violació no consumada d'una noia (1 cas).

2.2. Penalització

La penalització dels delictes és sempre monetària, com és natural a les sentències del batlle. La tarifació del delicte no es fa sempre d'acord amb un criteri fix. L'insult, que és el més abundós, es compona (en la part atribuïda al rei) entre 10 sous¹¹ i 40,¹² i són molt habituals els de 20-25 sous;¹³ però poden elevar-se fins a 70 sous quan l'ofès és una persona de consideració, com el comanador de Sant Antoni de Cervera.¹⁴

L'extracció del coltell o el desembeinament de l'espasa és un delicte compost sovint entre 20 i 30 sous,¹⁵ fint i tot quan s'acompanya d'insults més o menys greus,¹⁶ però pot rebaixar-se a 15 sous quan es tracta de treure el coltell.¹⁷ Alguna vegada el muntant ascendeix a quantitats més elevades si hi ha hagut contesa prèvia o baralla i/o insults, i en aquests casos pot pujar fins a 60 sous,¹⁸ 70¹⁹ o 100,²⁰ encara que la darrera circumstància és explicable, car l'amenaçat fou el missatger de la cort del batlle.

Certs actes de violència, com el llençar una pedra contra algú o una sabata enformada,²¹ foren penats amb 50 sous. En canvi,

---

11. Anotacions 1, 11, 38, 54, 104, 106.

12. Anotacions 2, 46, 86, 87.

13. Anotacions 9, 10, 15, 35, 42, 45, 51, 54, 77, ...

14. Anotació 69.

15. Anotacions 6, 7, 26, 57, 66, 91, 107.

16. Anotació 80.

17. Anotacions 72 i 74.

18. Anotacions 39 i 95.

19. Anotació 3.

20. Anotació 100.

21. Anotació 16.

la nafra realitzada a un aragonès pel cerveri Arnau de Reguers,²² només es composà amb 30 sous, quantitat similar al càstig pel robament a un marit enganyat,²³ o el dany causat per una mula a una dona que quedà bòrnia a causa d'una coça.²⁴

Encara es tracta amb més feblesa la violació fallida d'una fadrina, amb 20 sous²⁵ o la tala d'alguns arbres²⁶ de camps de conreu.

3. Cloenda

De la lectura de l'apèndix no crec que es pugui deduir una violència identificable amb un o uns grups socials definits, tot hi que els pobres hi són presents en un nombre prou important. Es repeteix la típica i generalitzada tendència a l'insult entre les dones i la violència física o amb armes entre els homes, per altra part sense gaires diferències respecte al que succeeix en altres poblacions catalanes de l'època.

---

22. Anotació 48.
23. Anotació 52.
24. Anotació 102.
25. Anotació 103.
26. Anotació 109.

APENDIX

(Foli 2r)

[1] Primerament reebé lo batle damunt dit per fer absoluta e diffinició a-n P. Costa, en altra manera apelat P. Travichs, encolpat que havie dites alcunes paraules leges e mal stants e fort orribles, e per ço com ere hom pobre e no havie bé, de què fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 10 s.

[2] Ítem reebé lo batle damunt dit per fer absoluta e diffinició a-n Ramon de Tapioles, arqueyador, e a sa muyller, encolpats que en la brega que havie haguda ab en Bernat Riera e ab sa muyller havie dit a la muyller d'en Bernat Riera «bagassa!, sarraynaça!, de natura de sarrayns!», e per ço com ere hom pobre fou composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 40 s.

[3] Ítem reebé lo dit batle per fer absoluta e diffinició a-n Arnau Rovira del carrer del Born, encolpat que en la baraylla que havie haguda ab en P. Berenguer, havie treyta la spasa e havie nafrat lo dit P. Berenguer, e per tal com ere finit e no havie nenguns béns, ans ere fort pobre, fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 70 s.

(Foli 2v)

[4] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e diffinició a sa muyller d'en Berthó de Muntmaior, encolpada que en la baraylla que havie haguda ab sa muyller d'en Berthó de Muntbrió havie dites moltes vilanes paraules a ela e li havie cridat: «bagassa!, sbarriada!, peraxot!, dona tonvant!, exa barriada, com te leva dessús lo capelà!». E fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 30 s.

[5] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e diffinició a-n G. Gargalà, perpunter, encolpat que per un forat tirave a coloms en un raffall d'en Perico Portela. E per ço com ere hom pobre fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 30 s.

[6] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e diffinició a-n Berenguer Farnàs, encolpat que en la baraylla que havie haguda ab n'Andreu Bregon, havie treyta la spasa. E fo composat, de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 25 s.

(Foli 3r)

[7] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e diffinició a-n P. Berenguer, encolpat que en la baraylla que havie haguda ab n'Arnau Rovira havie

donat un colp ab la spasa al cap al dit Arnau, mas no-l havie naftrat. E fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

[8] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e diffinició a na Geraldona, muyller d'en Berthomeu de Muntbrió, encolpada que havie dit a sa muyller d'en Muntmaior que un capó que ela havie perdut s'era menyat en casa sua ab les galines d'en Serra. E fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

[9] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e diffinició a na Vicenta, muyller d'en Bernat Soler, ferrer, encolpada que en la baraylla que havie haguda ab sa muyller d'en Domingo Serra havie dit: «bagassa vil!». E fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

(Foli 3v)

[10] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e diffinició a na Brunissèn, muyller d'en Domingo Serra, encolpada que havie dit a sa muyller d'en Bernat Soler: «bagassa, pedreyada!, morrudaça!». E fo composat per ço com ere pobra, de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 25 s.

[11] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e diffinició a na Elicsén, muyller d'en P. d'Espayllargues, encolpada que en la baraylla que havie haguda ab na Elicsén, muyller d'en G. de Sant Grau, havie dites a aquella alcunes paraules iniurioses. E per ço com ere dona pobra, fo feyta composició ab ela de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 10 s.

[12] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e diffinició a.n. R. Solsona, encolpat que per sa pròpia auctoritat havie venuda a.n. Tordera la venema d'una vinya d'en Ramon Vidall. Per ço com ere hom miserable fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 10 s.

[13] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e diffinició a na Elicsén, muyller d'en G. d'Espayllargues, quondam, encolpada que havie dit que un vespre que lo dit honrat batle la havie scorcoyllada casa per penre una dona que.s dege que s'[h]i ere amagada, que don Jacme Albert, misatgé del dit batle li havie emblat un pol, lo qual despuys trobà. E fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

(Foli 4r)

[14] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e diffinició a na Jacomina, muyller d'en Jacme Rossell, texidor, encolpada que en la baraylla que havie haguda ab na Çabatera, havie dites moltes paraules leges e vilanes a la dita Na Çabatera. Per ço fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 18 s.

[15] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e diffinició a na Çabatera, sogra d'en P. Dolç, encolpada que havie haguda baraylla ab sa muyller d'en Jacme de Reynet, e havie-li cridat: «bagassa!». E per ço com ere pobra fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

[16] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e diffinició a.n. Arnau Miró, fyll d'en A. Miró, prevere, encolpat que havie ferit en P. ces Poses, çabater, ab una çabata enformada. E fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 50 s.

[17] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e diffinició a na Geraldona, muyller d'en P., mestre fuster, encolpada que.s era barayllada ab sa muyller d'en Jacme Vidall e li havia cridat: «veça!, sarraïna de linatge de sarraïns!» E fo composat, quitis al senyor Rey, de conseyll del assessor ..... 27 s.

(Foli 4v)

[18] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e diffinició a.n. G. Baldrich, borser, encolpat que havie dit a un seu fill: «minyó! Avet ton uncle qui.t desere-te e.t té deseretat del molí de ton avi, e axí membre't que com sies gran que li'n retes guardó». E açò dix d'en Ffrancesch des Archs, ab qui ere en homenatge. E per ço com ere hom miserable fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 90 s.

(Foli 5r)

[19] Ítem reebé lo batle d'en Arnau Farnós per una empara que havie trenchada. E per ço com ere pobre e no trobave penyores en casa, fo composat a prechs de bones gens ..... 15 s.

[20] Ítem reebé lo batle d'en G. Mulnell per una empara trencada. E per ço com axí matex ere pobre, fo composat ..... 10 s.

[21] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e definició a.n Jacme Arnau, encolpat que havie haguda baraylla ab n'Anthoni Liyllet, nebot seu, en la qual baraylla no havie hagudes spases treytes ..... 10 s.

[22] Ítem reebé lo batle del dit Jacme Arnau per una empara que a si ere siada feyta a instància d'en Berenguer de Vilagrassa, de un mul d'en P. Tort de Gàver, per alguna quantitat del dit P. Tost devie al dit Berenguer. E per ço fo composat entre lo terç de la empara e la empara trenchada ..... 40 s.

[23] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e difinició a n'Anthoni Amat, encolpat que amagadament se'n havie duit un munt de vinaça d'en Nicholau Berenguer. E fo composat, quitis al senyor Rey ..... 10 s.

(Foli 5v)

[24] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e difinició a.n Bernat dez Coll e a na Berenguerona, muller sua, encolpats que havien haguda baraylla ab la muyller d'en Selva, fuster, e ab na Tapada, e que havie trenchada una pena que ls ere posada que no s diguesen res. E per ço com eren pobres fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ... . 100 s.

(Foli 6r)

[25] Ítem reebé per fer absoluta e difinició a na Sibila, amiga d'en Tapat, encolpada que havie haguda baraylla ab en Bernat dez Coll e ab sa muyller, e havie trencada una pena que li ere stada posada que no digués nengunes paraules desordenades al dit en Coll ne a sa muyller. E per ço com ere dona pobra fo composat de conseyll del assessor, avent sguardament que havie stada presa algun temps, quitis al senyor Rey .....60 s.

(Foli 6v)

[26] Ítem reebé lo batle per fer absoluta e difinició a.n Romeu Portela, encolpat que ere stat a una baraylla que ere stada entre Lorenç Portela e los Planes, en la qual baraylla avie treyte la spasa. E fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 30 s.

[27] Ítem reebé lo batle d'una composició, absoluta e difinició que féu a.n Anthoni de Liyllet, encolpat que havie hagudes algunes noves iniúries ab en P. de Muntrós. E per ço fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

[28] Ítem reebé d'en Mahir Malet, d'un terç d'una imposició d'un clam que al dit Mahir ere stada feyta a instància d'en G. d'Agramuntell,

per 50 sous que li devie. E fou feyta composició atesa la inòpia del dit Maïr a ..... 10 s.

(Foli 7r)

[29] Item reebé d'una absoluta e diffinició que féu en Bernat Maestre, encolpat d'una rasura d'una carta de la qual no ere feyta menció en la clusura de la carta. E fo ab ell composat atesa la inòpia e paupertat del dit Bernat Mestre, de conseyll del assessor ..... 120 s.

[30] Item reebé d'en G. Selva, de la dita villa, d'una absoluta e difinició que féu a sa muyller del dit G., que fo encolpada que havie donat un buffet a na Tapada. E fou feyta composició de conseyll del assessor ab lo dit G. Selva, quitis al senyor Rey ..... 30 s.

[31] Item reebé d'una absoluta e difinició que féu a-n Balaguer de Fustegueres damunt dit, encolpat que havie treyt lo coltell a sa mare. E fou feyta composició tractant algunes bones persones, atès que lo dit Balaguer és infant e no-y havie gran enteniment, la qual composició se féu de conseyll del assessor a ..... 40 s.

(Foli 7v)

[32] Item reebé d'una absoluta e difinició que féu a na Bertholomeua, muyller ça enrera d'en Berthomeu de Fustegueres, ara muyller d'en P. Porta, de la dita vila, encolpada que furtivament ere entrada en l'alberch d'en Balaguer de Fustegueres, fiyll seu e d'aquell alberch havie treyta alguna quantitat de diners, e lo dit fiyll seu havie ferit. E fou feyta composició atesa la inòpia de la dita dona ..... 35 s.

(Foli 7v)

[33] Item reebé d'una absoluta e definició que féu a-n Bertholí de Robió, encolpat que havie donat del puny als pòits a-n Thomàs Peregrí. E fou feyta composició de conseyll del assessor ..... 50 s.

[34] Item com en Jacme de Na Gueralda parayre de la dita vila, hagués dites algunes paraules inhonestes en la cort del dit batle damunt dit e son assessor, asitiats en lur loch acustumat, per les quals paraules lo dit batle hagués lo dit Jacme multat en 50 sous barc., per ço de la dita multa fo feyta composició a prechs de bones persones sguardant la negligència e groseria d'aquell, les quals pres e reebé lo dit batle ... 20 s.

(Foli 8r)

[35] Item reebé per fer absoluta e diffinició a-n Jacme Miró, parayre, encolpat que havie dites alcunes paraules iniurioses e vilipendioses a-n Berenguer Farnès de la dita vila. Per què fo composat de conseyll del assessor, havent sguardament a les paraules que dites havie, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

(Foli 8v)

[36] Item, per fer absoluta e difinició a-n P. Trepo de la dita vila, encolpat que sens volentat d'en P. Aguiló, vehí de la dita vila, se'n havie menat en diverses partides e lochs una mula d'aquel P. Aguiló, la qual ell havie logada al dit P. Trepo en tro a la ciutat de Barchinona tan solament. Per ço fo composat, atesa la paupertat del dit P. Trepo ..... 15 s.

(Foli 9r)

[37] Item reebé per fer absoluta e difinició a sa amiga d'en Ramon Porta, prevere, encolpada que havie haguda contesa ab sa muyller d'en

Vich, e a aquella havie dites moltes e diverses paraules iniurioses. Per ço fo composat havent sguart que és dona pobra e miserable, quitis al senyor Rey ..... 30 s.

(Foli 9v)

[38] Item, per fer absoluta e difinició a Na Guiamona, muyler d'en P. de Vich de la dita vila, encolpada que havie aguda contesa ab sa amiga d'en Ramon Porta, prevere, e a aquela havie dites algunes paraules iniurioses. Per ço fo composat havent sguart a la paupertat de la dita dona e de son marit ..... 10 s.

[39] Item per fer absoluta e difinició a-n Ffrancesch Sastre, notari, encolpat que havie haguda contesa ab en Johan d'Ardèvoll, en la qual contesa contra aquell tragué la spasa e encara a aquel dix algunes paraules iniurioses. Per ço fo composat de conseyll del assessor quitis al senyor Rey ..... 60 s.

(Foli 10r)

[40] Item, per fer absoluta e difinició a-n Ffrancesch d'Alzamora, encolpat que havie ferida una serventa que stava ab en Ramon Serra, a la qual havie donat de la mà en la cara. Per ço fo composat de conseyll del assessor, havent sguardament que'l dit Ffrancesch és pobre e miserable persona, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

[41] Item reebé per fer absoluta e difinició a na Guiamona, muyller d'en G. Reverdit, encolpada que havie aguda contesa ab sa muyller d'en P. dez Vall, cunyada sua, e a aquella havie lanzades pedres. Per ço fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 18 s.

[42] Item, per fer absoluta e difinició a na Barthomeua, muyller d'en Berthomeu Mayllol, encolpada que havie dites algunes paraules iniurioses a na Simona, muyller d'en P. Isern. Entre les altres paraules li cridà: «Borda!». Per ço fo composat ab conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

(Foli 10v)

[43] Item reebé per fer absoluta e difinició a na Dolça, muyler d'en P. deç Vall, encolpada que havie haguda contesa amb la muyller d'e G. Reverdit, cunyada sua, a la qual havie dites moltes paraules iniurioses. Per ço fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 13 s. 6 d.

[44] Item reebé per fer absoluta e remisió a-n Arnau de Malasanch, encolpat que jasio que los obrés de la vila de Cervera haguessen posats termes entre ells e en G. de Berga de la dita vila en uns troços lurs, e lo dit Arnau de Malasanch usurpan-se lo dret del dit G. après passament dels dits térmens se pres alguna partida del dret d'aquel G. Per què fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 44 s.

(Foli 11r)

[45] Item reebé per fer absoluta e difinició a na Simona, muyller d'en G. d'Ager, encolpada que havie haguda contesa ab en P. Moni, parayre, al qual havie dites alcunes paraules injurioses. Per ço fo composat quitis al senyor Rey, de conseyll del assessor ..... 20 s.

[46] Item per fer absoluta e difinició a-n P. Moni, parayre, encolpat que havie haguda contesa ab na Simona, muyler d'en G.º d'Ager, a la qual havie dites alcunes paraules injurioses. Per ço fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 40 s.

(Foli 11v)

[47] Ítem per fer absoluta e difinició a na Berenguerona, muyller d'en Pasqual Figuera, encolpada que s'ere contesa ab na Margarida, muyller d'en Jacme Bertran, e que a aquella havie dites alcunes paraules injurioses. Per ço fo composat a tractament de bones persones, quitis al senyor Rey ..... 13 s. 6 d.

(Foli 12r)

[48] Ítem per fer absoluta e difinició a n Arnau de Reguers, encolpat que havie nafrat un aragonès per la mà ab un càvech, per la qual nafra s'ere absentat. Per ço fo composat havent sguart que és home pobre, quitis al senyor Rey ..... 30 s.

[49] Ítem per fer absoluta e difinició a n Ramon de Batea, encolpat que en casa sua havie recuyllit un hom qui per certes rahons s'ere absentat de la vila de Cervera. Per ço fo composat, havent sguardament que lo dit Ramon és pobre e miserable, quitis al senyor Rey ..... 10 s.

[50] Ítem per fer absoluta e difinició a una fembra petcadora, encolpada que en lo dit recuylliment feyt per lo dit Ramon de Batea del hom contengut en la precedent reebuda, havie consentit. Per ço fo composat, quitis al senyor Rey ..... 10 s.

(Foli 12v)

[51] Ítem per fer absoluta e difinició a n Bernat Vall e a sa muyller, na Thomasa, encolpada que havie haguda contesa ab sa muyller d'en Berthomeu ça Garriga, e alcunes paraules injurioses e inonestes a aquela havie dites. Per ço fo composat de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

(Foli 13r)

[52] Ítem per fer absoluta e difinició a na Berenguerona, muyller d'en Bernat Coll, encolpada que lo dit marit seu stant malalt tragué de casa d'aquell marit seu furtivament e amagada alcunes robes. Per ço de conseyll del assessor fo composat quitis al senyor Rey ..... 30 s.

[53] Ítem per fer absoluta e difinició a na Gueraldona, amiga d'en Jacme Andreu, encolpada que havie lançada una pedra contra na Maria, muyller del dit Jacme Andreu e que aquella Marie havie dites alcunes injurioses paraules. Per ço fo composat quitis al senyor Rey ..... 30 s.

[54] Ítem per fer absoluta e difinició a na Romia, muyller d'en P. Mercader, encolpada que com en Maymó Bonfiyll, missatgé dela cort a manament del batle penyoràs en casa del dit marit seu, dix alcunes paraules injurioses al dit misatgé. Per ço fo composat a tractaments e prechs d'alcunes bones persones, de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

(Foli 13v)

[55] Ítem per fer absoluta e difinició a n B. Batle, carnicer, encolpat que havie toltes 2 dens a un moltó que ere de 4 dens, per ço que paregués ésser de dues dents e primall. E per ço fo composat tractans alcunes bones persones atesa la paupertat del dit Bernat, de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 60 s.

[56] Ítem per fer absoluta e difinició a n G. de Vilaplana, del loch de Muntpahó, encolpat que havie dites alcunes paraules injurioses al honrat en Ramon d'Avinyó, paher. Però ço fo feyta composició de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 30 s.

(Foli 14r)

[57] Item per fer absoluta e difinició a-n Jacme dez Lor, encolpat que havie haguda contesa ab en Ffrancesch Beralda, sastre, en la qual contesa aquel Ffrancesch vench ab armes. Per ço fo composat de conselly del assessor a ..... 20 s.

[58] Item per fer absoluta e difinició a-n Ffrancesch Beralda, sastre, encolpat que en la contesa que hac ab en Jacme dez Lor dix a aquell Jacme alcunes paraules injurioses. Per ço fo composat de conselly del assessor ..... 10 s.

(Foli 14v)

[59] Item per fer absoluta e difinició a-n Ramon Metge, per rahó com se deye ésser caygut en pena de 200 s. barc., los quals eren stats aposats de pena a tot hom qui no denunciàs robes que tingués de juheus, e fo atrobat que él ni tenia alcunes. Per ço fo feyta composició de conselly del assessor, quitis al senyor Rey ..... 60 s.

[60] Item per fer absoluta e difinició a na Blanca, muyller d'en Ramon Soler, encolpada que havie dites alcunes paraules injurioses a-n Jacme Arnau. Per ço fo composat de conselly del assessor, quitis del senyor Rey ..... 30 s.

(Foli 15v)

[61] Item per fer absoluta e difinició a na Bruna, muyller d'en Jacob Jacobi, encolpada que venia públicament per la vila moltes e diverses robes axí com a corredor, ja sie que no fos corredor. Per ço fo composat de conselly del assessor. Però com era dona pobra e miserable, quitis al senyor Rey ..... 10 s.

[62] Item per fer absoluta e difinició a-n Berthomeu de Robió, encolpat que havie donat ab la mà en les barres a un traginer qui posat havie en casa d'en Perico Fferrer, e encara a aquell havie dites alcunes paraules injurioses. Per ço fo composat de conselly del assessor, quitis al senyor Rey ..... 35 s.

(Foli 16r)

[63] Item per fer absoluta e difinició a-n Ramon Bergués, per tal com se deye que un mul seu havie ferida al cap una infanta fiylla d'en Berenguer de Vergós apelada Margarida, e aquela nafrà, per la qual nafra morí la dita Margarida. Per ço fo feyta composició de conselly del assessor. E fo-li tornat lo mul e donà quitis al senyor Rey ..... 140 s.

[64] Item per fer absoluta e difinició a-n Thomàs Pelegrí, encolpat que havie plegat alguna quantitat de sensall d'en Ponç March per algun temps sens voluntat del senyor d'aquell sensall e de tota altra persona. Per ço fo composat, quitis al senyor Rey, de conselly del assessor ..... 35 s.

[65] Item per fer absoluta e difinició a na Bruna, muyller d'en Bernat Ciyar, encolpada que havie dites alcunes paraules injurioses contra n'Abrill Ciyar. Per ço fo composa de conselly del assessor, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

(Foli 16v)

[66] Item per fer absoluta e difinició a-n P. Andreny, encolpat que s'ere contès ho barayllat ab en Ramon de Sentcliment e contra aquell havie treyta la spasa e li lançà una pedra. Per ço fo feyta composició de conselly del assessor, quitis al senyor Rey ..... 30 s.

[67] Item per fer absoluta e difinició a na Barthomeua, muyller d'en P. Pedriça, encolpada que havie haguda contesa ab na Puigsabrona, a la qual havie dites alcunes paraules injurioses. Per ço fo composat, car és dona pobra, de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 10 s.

(Foli 17r)

[68] Item per fer absoluta e difinició a-n G. de Puigsabro, de la dita vila, encolpat que-s ere contès ab na Berthomeua, muyller d'en P. Pedriça e que a aquela havie dites alcunes paraules injurioses. Per ço fo feta composició a 15 s. entre totes coses e relevades averies acustumades romangueren quitis al senyor Rey ..... 13 s. 3 d.

(Foli 17v)

[69] Item reebé per fer absoluta e difinició e remissió a-n Gerau deç Vall, de la dita vila, encolpat que havie haguda contesa ab lo comanador de Sent Anthoni e a aquell havie dites algunes paraules injurioses, per les quals coses fo feyta composició a ..... 70 s.

(Foli 18r)

[70] Item per fer absoluta e difinició a na Gueralda Gatnaua, encolpada que-s ere lexada anar contra sa muyller d'en Tarragó Verdaguer ab una pedra en la mà, e que la havie endronsada en terra. E per açò fo feyta composició de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 30 s.

(Foli 18v)

[71] Item reebé per fer absoluta e difinició a-n Ramon de Solanelles encolpat que maliciosament havie donat a-n Jacme Gàver ab un bastó per les spatles. Per ço fo feyta composició, de consyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

[72] Item reebé per fer absoluta e difinició a-n Bernat Fuster, fiyll d'en Andreu Fuster, qui fo encolpat que havie haguda baraylla ab en Andreu Fuster, cosí germà seu, e contra aquell havie treyt lo coltell e li havie dites algunes paraules injurioses. Per ço fo feyt composició de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey ..... 30 s.

[73] Item com na Guiamona, muyller d'en Cerveró ça Grassa, fos encolpada que s'ere barayllada ab na Betholomeua, muyller d'en P. Porta, a la qual havie dites alcunes paraules injurioses per ço la dita Guiamona féu composició ab lo dit batlle, e lo batle féu-li absoluta, difinició e remissió de conseyll del assessor. Per la qual absoluta reebé la dit batlle quitis al senyor Rey ..... 10 s.

[74] Item com en P. Gerau, parayre de la vila damunt dita, fos encolpat que havie haguda contesa ab en Ramon de Solanelles e contra aquell havie treyt lo coltell, emperò no l'havie tochat. E per aquesta rahó lo dit P. Gàver féu composició e lo batle féu-li absoluta e difinició de conseyll del assessor. Per la qual absoluta reebé lo dit batlle del dit P. Gàver, quitis al senyor Rey ..... 15 s.

(Foli 19r)

[75] Item com en Jacme Laurador, fiyll d'en Bernat Laurador ça enrere, de la vila damunt dita, fos stat encolpat que havie nafrat en Guimó Gili, fferer dela vila damunt dita, per ço hagut sguart que de les dites coses s'ere seguida pau en un bando en què les dites parts elas amichs eren, fo feyta composició e fo-li feyta absoluta, difinició e remissió de

conseyll del assessor al dit Jacme Laurador, per la qual reebé lo dit batle, quitis ..... 120 s.

[76] Ítem com en Berenguer Plana de la dita vila fos encolpat que mà armada s'ere lexat anar contra n'Arnau Reverdit, fyll d'en Arnau Reverdit, d'aquela vila matexa, e a aquell havie dites algunes paraules injurioses. Per ço, hagut sguart de la inòpia e paupertat del dit Berenguer e que pau s'ere seguida del bando en què les dites parts eren, fo composat e fo feyta absoluta e difinició al dit Berenguer, de conseyll del assessor, per la qual reebé lo dit batlle quitis ..... 15 s.

(Foli 19v)

[77] Ítem com na Bertholomeua, muyller d'en Guiamó Porta, fos encolpada que-s ere barayllada ab una vehina sua e que li havie dites algunes injurioses paraules. Per ço fo-li feyta absoluta e difinició de conseyll del assessor, per la qual reebé lo dit batlle quitis al senyor Rey ..... 20 s.

(Foli 20r)

[78] Ítem com en P. Pescater de la dita vila fos stat encolpat que-s ere barayllat ab en P. Martorell e que li havie dites algunes paraules injurioses, per ço fo-li feyta absoluta e difinició de conseyll del assessor, per la qual reebé lo dit batlle, quitis als quals fo feyta composició ..... 10 s.

[79] Ítem com en P. Sanahuja fos encolpat que-s ere barayllat ab en Bernat Adreny de la dita vila e contra aquell havie treyta la spasa e encara li havie dites algunes paraules injurioses, e d'açò li fos feyta absoluta, difinició e remissió de conseyll del assessor, per ço reebé lo dit batle quitis al senyor Rey, als quals fo feyta composició ..... 30 s.

(Foli 20v)

[80] Ítem com en Bernat Adreny de la dita vila fos stat encolpat que ere comès ab P. de Sanahuja e que li havie treyta la spasa e li havie dites algunes paraules injurioses, fo feyta absoluta, difinició e composició de conseyll del assessor. Per ço reebé lo dit batle, als quals fo feyta composició, quitis al senyor Rey ..... 30 s.

[81] Ítem com en Bernat d'en Jaç se digués ésser caygut en pena de 50 s., la qual lo batle li féu posar que a certa hora comparegués davant ell e lo dit Bernat no-y comparegués emperò ere comparegut a la Cort. Per ço fo composat, sguardat que lo dit Bernat necligentment havie errat e sguardat que és hom pobre e miserable persona, los quals reebé lo dit batle, quitis ..... 10 s.

(Foli 21v)

[82] Ítem reebé lo dit batle d'en Ffrancesch de Sent Pere al qual féu absoluta, difinició e remissió per ço com ere encolpat que havie talat un cep en una vinya del troç de na Berenguerona, muyller d'en Dolç de Patons, e que no res menys a aquela havie dites algunes paraules injurioses, de les quals coses fo feyta composició de conseyll del assessor, quitis al senyor Rey, a ..... 10 s.

[83] Ítem com en P. de Vilalonga de la dita vils fos encolpat que havie haguda contesa ab en Bernat, mestre çabater, e que li havie donat de la mà en la cara e contra él lançà una çabata ab la forma e ab tot. Per ço fo feyta remissió de conseyll del assessor, reeben lo dit batlle, als quals fo feyta composició, quitis al senyor Rey ..... 60 s.

(Foli 22r)

[84] Item com n'Arnau Mir, fiyll d'en Arnau Mir, fos encolpat que havie levades unes térmens aposades entre un troç del dit Arnau e un troç d'en P. Mercader, les quals térmens entre los dits troços. Per ço fo-li feyta remisió de conseyll dell assesor, per la qual reebé lo dit batle, als quals fo feyta composició de conseyll del dit assesor, quitis al senyor Rey ..... 40 s.

[85] Item com en Bernat Carteler, de la dita vila, fos encolpat que havie haguda baraylla ab en Bernat Salvador e que li havie treyta la spasa e li havie dites moltes paraules injurioses e de les dites coses li fos feyta remisió. Per ço lo dit batle reebé, als quals fo feyta composició de conseyll del assesor, quitis al senyor Rey ..... 44 s.

[86] Item com en Jacme Rabinat e en P. Figuera de la vila damunt dita fossen encolpats que havien haguda contesa ab en Jacme Cardona, missatgé de la cort del dit batlle e que li havie dites paraules injurioses, e d'aquestes coses li fos feyta remisió. Per ço reebé lo dit batle als quals per fer la dita remisió fou feyta composició de conseyll del assesor, quitis al senyor Rey ..... 40 s.

(Foli 22v)

[87] Item com en Berenguer Boxador de la vila damunt dita fos encolpat que s'ere contès ab en Berenguer Soler, forner de la dita vila e que li havie dites paraules injurioses e de les dites coses li fos feyta remisió, per ço reebé lo dit batle, als quals fo feyta composició de conseyll del assesor, quitis al senyor Rey ..... 40 s.

[88] Item com na Valentina, muyller d'en Ponç Vivet, fos encolpada que havie dites paraules injurioses a la dona na Berenguerona, muyller d'en Berenguer de Menresa, quondam, e de les dites coses li fos feyta remisió. Per ço reebé lo dit batle als quals fo feyta composició de conseyll del assesor, quitis al senyor Rey ..... 22 s.

(Foli 23r)

[89] Item com en Berenguer Soler, forner de la dita vila, fos encolpat que en la contesa que havie haguda ab en Berenguer Boxador d'aquela vila matexa havie dites alcunes injurioses paraules e d'açò li fos feyta remisió. Per ço reebé lo dit batle, als quals per la dita remisió fo feyta composició de conseyll del assesor, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

[90] Item com en Berthomeu de Robió de la dita vila fos encolpat que en la contesa que hac en Berthomeu Fuster donà a aquell un buffet e encara contra a aquell lança pedres. E d'açò li fo feyta remisió. Per ço reebé lo dit batle als quals fo feyta composició de conseyll del assesor, quitis al senyor Rey ..... 60 s.

[91] Item com en Jacme Belot, çabater de la dita vila, fos encolpat que en la baraylla que hac ab en P. Belot frare seu, tragué contra aquell la spasa e per la dita rahó li fos feyta remisió. Per ço reebé lo dit batle, als quals fo feyta composició de conseyll del assesor, quitis al senyor Rey ..... 25 s.

[92] Item reebé lo dit batle per fer remisió a n Jacme Marfà, encolpat que en la contesa que hac ab en Johan de Foix dix alcunes paraules injurioses e mal stants, per les quals fo feyta composició de conseyll del assesor, quitis al senyor Rey ..... 15 s.

(Foli 23v)

[93] Ítem reebé lo dit batle d'en P. Çavall de la dita vila, encolpat que havie donat un bufet a-n P. Arnau qui solie star a Verdú. E per ço fo feyta composició de conseyll del assesor, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

(Foli 24v)

[94] Ítem reebé per fer absoluta, difinició e remissió a-n Arnau Miró de la vila de Cervera, encolpat que en la contesa que hac ab en P. de Salvada dix algunes paraules injurioses e mal stants. E fou feyta composició de conseyll del assesor, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

[95] Ítem reebé lo dit batle per fer remissió a-n Berthomeu dez Vilar, canicer, encolpat que havie levantada una destrall contra en Jacme Cardona, missatgé de la cort del dit batlle, per ço com lo dit missatgé lo volie penyorar. E per ço fo feyta composició de conseyll del assesor, atesa la paupertat e inòpia del dit Berthomeu, quitis al senyor Rey ... 60 s.

[96] Ítem reebé lo dit batle per fer remissió a-n Berthomeu Saleles, carnicer de la dita vila, encolpat que havie haguda contesa ab en Bernat Savila, carnicer d'aquela matexa vila, e contra aquell tramés una carnícera e li dix alcunes paraules injurioses o inonestes. E per ço fo feyta composició de conseyll del assesor, quitis al senyor Rey ..... 30 s.

(Foli 25r)

[97] Ítem reebé lo dit batle per fer absoluta e remissió a-n Bernat Savila, carnicer, encolpat que havie haguda contesa ab en Berthomeu Saleles damunt dit, e que havie dites alcunes paraules injurioses e inonestes. E per ço fo feyta composició de conseyll del assesor, quitis al senyor Rey ..... 15 s.

[98] Ítem reebé lo dit batle per fer absolució e difinició a-n P. Liyllet, fiyll d'en Anthoni de Liyllet, habitador de Cervera, encolpat que havie haguda contesa ab en Bernat Manstre, ça enrere, de la vila damunt dita, e aquell nafrà ab still per lo ventre. E per açò fo feyta composició de conseyll del assesor, sguardat que del dit feyt s'ere sots seguida pau, quitis al senyor Rey ..... 50 s.

(Foli 25v)

[99] Ítem reebé lo dit batle per fer absoluta e remissió a-n Berthomeu Fuster, en altra manera apelat Puyalt, encolpat que havie haguda contesa ab en Berthomeu de Robió, en Bernardó Paylla, habitants de la dita vila, lo qual segons que-s diu, un poch nafrà e li dix alcunes paraules injurioses. E per ço fo feyta composició de conseyll del assesor, quitis al senyor Rey ..... 25 s.

(Foli 26r)

[100] Ítem reebé lo dit batle per fer absoluta e difinició a-n Berthomeu de Begurç, P. Venrell e P. de Satorts, de la dita vila, encolpats que havien haguda contesa ab en P. Çabater, missatgé de la cort del dit batle, e aquel seguiren ab les spases treytes dienth alcunes paraules injurioses. E per ço fo feyta composició de conseyll del assesor, quitis al senyor Rey ..... 100 s.

(Foli 26v)

[101] Ítem reebé per fer absoluta e difinició a na Elicsén, fiylla d'en Laurador, encolpada que havie recuyllits bandiñs, e per ço fo feyta com-

posició, sguardant que és dona pobre e miserable, quitis al senyor Rey ..... 12 s. 9 d.

(Foli 27r)

[102] Item per fer absoluta, difinició a-n P. Gerau, de la dita vila, encolpat que un seu mul havia donat del peu en la cara a una fembra a què li havia treyt l'uyll. Per ço fo feyta composició, quitis al senyor Rey ..... 30 s.

[103] Item reebé d'en Arnau Fferrer, fiyll d'en Fferrer, encolpat que volie forçar una fadrina. Perçò fo feyta composició, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

[104] Item reebé per fer absoluta e difinició a na Maria Garcia, encolpada que havia haguda contesa ab sa muyller d'en P. Arnau, e que li dix alcunes paraules injurioses. E per ço fo feyta composició, quitis al senyor Rey ..... 10 s.

(Foli 27v)

[105] Item reebé del terç d'una empara feyta a un hom strany per 40 s. que devie, e fou feyta composició ..... 13 s.

[106] Item per terç d'una empara feyta a una fembra de segle, per 3 s. que devie ..... 12 d.

(Foli 28r)

[107] Item reebé d'una imposició de pena per lo batlle imposada a-n P. Serra que comparegués a certa ora davant lo dit batlle, la qual cosa no curà de fer perquè fo feyta composició a prechs de bones persones ..... 5 s.

(Foli 28v)

[108] Item com na Berenguerona, muyller d'en Pascual Figuera, fos delada que hac contesa ab sa muyller d'en Bernat dez Puig e a aquella havia dites alcunes paraules injurioses. Per ço fo feyta composició de conselly del assessor, per la qual reebé lo dit batle, quitis al senyor Rey ..... 10 s.

[109] Item com en Fferrer dez Pla, Jacme dez Pla, Jacme dez Camps e P. ça Sisquela fossen delats que en la brega o contesa que havien haguda ab en P. Serra de la dita vila havien contra aquell P. treytes les spases dién a aquell algunes paraules injurioses. Per ço fo a pregàries d'algunes bones persones hagut sguart que les parts eren tornades a pau e a concòrdia, fou feyta composició de conselly del assessor, quitis al senyor Rey ..... 20 s.

[110] Item com en P. Serra e Jacme Serra, frares, fossen delats que havien haguda contesa o baraylla ab en Fferrer dez Pla, Jacme dez Pla, Jacme dez Camps e P. za Asquela, e a aquells havia dites alcunes paraules injurioses. Per ço a pregàries d'algunes bones persones, sguardant que entre les parts se havia seguida pau, fo feyta composició de conselly del assessor, quitis al senyor Rey ..... 20 s.